

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเกิดความ เป็นธรรมต่อประชาชนทุกคน ดังบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 กำหนดว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า สิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า” (รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย, 2550 : 15) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกัน คุณภาพภายนอก โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำ รายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 15)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546 : 8) ได้ตระหนักในภารกิจ การจัดการศึกษาที่รับผิดชอบ จึงได้กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น คือ ประการที่ 1 เพื่อบรรลุความต้องการที่แท้จริงของลูกค้ำ (นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม) ประการที่ 2 ให้มีความโปร่งใสในการบริหาร ประการที่ 3 มุ่งเน้นให้สถานศึกษาได้คุ้มครอง ความปลอดภัยเด็กทุกคนขณะอยู่ในสถานศึกษา และประการที่ 4 ให้ห่างไกลสิ่งเสพติด สื่อลามก การพนันและการทะเลาะวิวาท การที่สถานศึกษาจะดำเนินตามนโยบายทั้ง 4 ประการ ของการประกันคุณภาพให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการบริหาร โรงเรียนนับเป็นส่วนสำคัญที่ผู้บริหารต้องเป็นผู้จุดประกายความต้องการพัฒนาและนำในการ ปฏิบัติ ทั้งนี้การบริหารที่มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและส่งผลต่อ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนนั้นเป็นกระบวนการบริหารที่มีการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการ บริหารงาน โดยแผนนั้นเกิดจากการมีส่วนร่วมมีเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพของ

โรงเรียนที่สำคัญที่สุด คือ มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนดำเนินการสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางานกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน มีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการในเชิงคุณภาพ โดยมีการปฏิรูปการศึกษาและมีการปรับปรุงคุณภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการบริหารจัดการในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนิน ไปอย่างสอดคล้อง รั้งกันเป็นระบบมุ่งหน้าไปทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูป การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหารจัดการคุณภาพสมัยใหม่ ที่เน้นการสร้างเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ความมั่นใจตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาการ ข้อเท็จจริง และ หลักฐานเชิงประจักษ์ ความสมเหตุสมผลเป็นสิ่งสำคัญ ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 การจัดการ ศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข ซึ่งหากจะดูคุณภาพการศึกษาจึงควรดูที่เป้าหมายปลายทาง คือ คุณภาพของผู้จบ การศึกษาว่าจะต้องมีความรู้ ทักษะและคุณสมบัติต่างๆอย่างน้อยต้องครบถ้วนตามที่หลักสูตร กำหนด เนื่องจากการพิสูจน์คุณภาพผู้เรียนที่จบการศึกษาต้องอาศัยเวลา กระบวนการบริหาร จัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ และจึงเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้เสีย และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าเมื่อบุตรหลานจบการศึกษาจากสถาบันแห่งนั้น ๆ แล้วจะเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การตอบคำถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้อง กำหนดสิ่งที่จะเป็นหลักหรือประเด็นในการเทียบเคียงทั้งเพื่อการพัฒนา การกำกับดูแลตลอด ทั้งเพื่อการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 5)

ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งนำไปเป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้ยั่งยืน และใช้เพื่อประเมินตนเองว่าในแต่ละปีสามารถบริหาร การศึกษาจนบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องดำเนินการคือ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดทิศทาง การดำเนินงาน เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถบริหาร และจัดการให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา โดยการจัดทำคำอธิบายและระดับคุณภาพ

มาตรฐาน คำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพทุก ๆ ด้าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถแก่ครู ผู้บริหารรวมทั้งนักวิชาการของเขตพื้นที่การศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาภาพรวมระดับเขตพื้นที่ เขตพื้นที่ที่กำหนดตัวบ่งชี้ที่เน้นบริบท หรือหรือเอกลักษณ์ท้องถิ่นเพิ่มเติมอีกได้ ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งนำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนา กำกับติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยทุก ๆ 3 ปี ผลักดันสถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับสูงให้ก้าวหน้า สถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร วางแผนจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ที่หลักสูตรกำหนด ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อก้าวสู่ความเป็นครูที่เชี่ยวชาญการสอนอย่างแท้จริง มีการทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลไปใช้จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบเป็นปัจจุบัน การประเมินตนเองและจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีที่สะท้อนผลงานที่บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาให้ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : ก-ค)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้เข้าทำการประเมินสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 26,584 แห่ง ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานรอบแรก โดยรวมพบว่า มีคุณภาพระดับดีร้อยละ 34.42 มีคุณภาพระดับพอใช้ร้อยละ 63.77 มีคุณภาพระดับปรับปรุงร้อยละ 1.81 จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านครูผู้สอน พบว่า มีจำนวนครูผู้สอน ไม่ครบตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด ครูผู้สอนควรมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ครูควรมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ควรจัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน และนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความถนัดและเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมถึงการหาสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ด้านผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำข้อมูลสารสนเทศและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและการ

ปรับปรุงงานส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง และบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการสอนเน้นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างสม่ำเสมอ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า สถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน สถานศึกษาควรส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนเอง มีความกระตือรือร้นในการไปสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองและชุมชนควรเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและกล้าตัดสินใจ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 3-5)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบ จำนวน 7 อำเภอ จำนวน 196 โรงเรียน ได้ทำการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยรวม ซึ่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษากับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่สอดคล้องกัน จากผลการประเมินดังกล่าวทำให้ทราบถึงความแตกต่างของผลการประเมินและเป็นเรื่องที่น่าศึกษาให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยแท้ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการประเมิน โรงเรียนของหน่วยศึกษานิเทศก์ติดตามประเมินผลการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีหลักฐาน ร่องรอยยืนยันการพัฒนาสถานศึกษา สร้างเสริมความสัมพันธ์ มีการประเมินผลการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองเข้าร่วมการดำเนินงาน มีการประเมินการดำเนินโครงการทั้งด้านคุณภาพและปริมาณงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. 2551 : 15)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สมพงษ์ แก้วฤทธิ์ 2548 : 82) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาพ ติศย์สมบูรณ์ (2549 : 112) พบว่า การเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสองของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสอง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินทนิล ขำขันมะลี (2551 : 129) พบว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อการต้องการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อจะเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้ง โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้ง โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

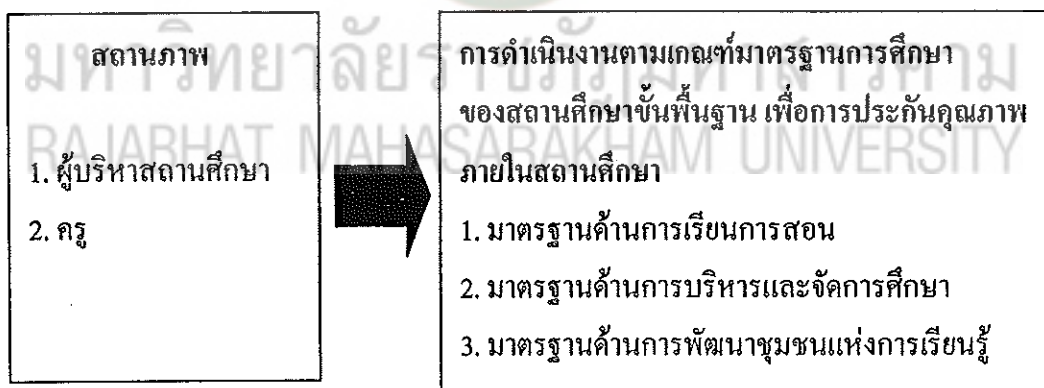
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมรายด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 จำนวน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 10 มาตรฐาน 51 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 196 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร

สถานศึกษา จำนวน 196 คน ครู จำนวน 2,060 คน รวมทั้งสิ้น 2,256 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานภาพ (Stratified Random Sampling) กำหนดจำนวนโดยเทียบตาราง ของเกรจซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44) ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 130 คน และครู จำนวน 326 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ครู

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากพินิจ เขต 3 ตามกรอบแนวคิดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 3-11) จำนวน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 10 มาตรฐาน 51 ตัวบ่งชี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ส่งผลให้เกิดสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งระบุถึงสภาพปัจจัย วิธีดำเนินการหรือผลผลิตที่มีคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากพินิจ เขต 3 ที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2548 จำนวน 3 ด้าน 51 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 ด้านการเรียนการสอน หมายถึง คุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับครูในการการจัดทำและวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดประกอบด้วย ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูเพียงพอ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารในองค์กรในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรในการพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ

1.3 มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาประกอบด้วยการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความร่วมมือกับชุมชน

2. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 3-11)

3. แนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง วิธีการที่จะทำให้การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานศึกษาตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ถูกต้อง มีความพร้อมสำหรับการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานต่อไป

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทน ในตำแหน่งดังกล่าวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

5. ครู หมายถึง ข้าราชการครู ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

6. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งแบ่งขนาดสถานศึกษาโดยใช้เกณฑ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 2) ได้แก่

1. ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนลงมา)
2. ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษา วางแผน ควบคุม กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY